

TAZETTE #3

THEATERAANZEE.BE

ZONDAG 29/07/2012

DE MENS IN DEPLORABELE STAAT INTERVIEW WARRE BORGMANS

Warre Borgmans is een bezige bij: op Theater Aan Zee speelt hij zowel in *Het Lortcher-Syndroom*, *Dwaallicht*, *Hitler is dood* als *Schone Woorden*. Dat levert hem zeker de gouden medaille in de categorie 'meeste speelminuten' op. Maar daarnaast is Warre ook in de war: wanneer hij in de Speakers' Corner een gewichtige speech geeft over 'de deplorabele staat van de mens', weet je dat hij het eigenlijk vooral over zichzelf heeft.

Hoe verliep de matineevoorstelling van *Schone Woorden*?

"Op voorhand had ik er wat schrik voor omdat het erg warm was in de tent en het toch al een tijdje geleden was dat we de voorstelling nog gespeeld hadden. Maar het was plezant. Het is wel grappig om achteraf steeds dezelfde reacties

van het publiek te horen: het verhaal dat ik vertel over mijn straat en het gedoe met de meisjes uit mijn jeugd is blijkbaar voor veel mensen zeer herkenbaar. (lacht)"

Zowel op je eigen theaterfestival in CC Luchtbal eind mei, als hier op Theater Aan Zee speel je veel verschillende voorstellingen. Repeteer je daar nog voor?

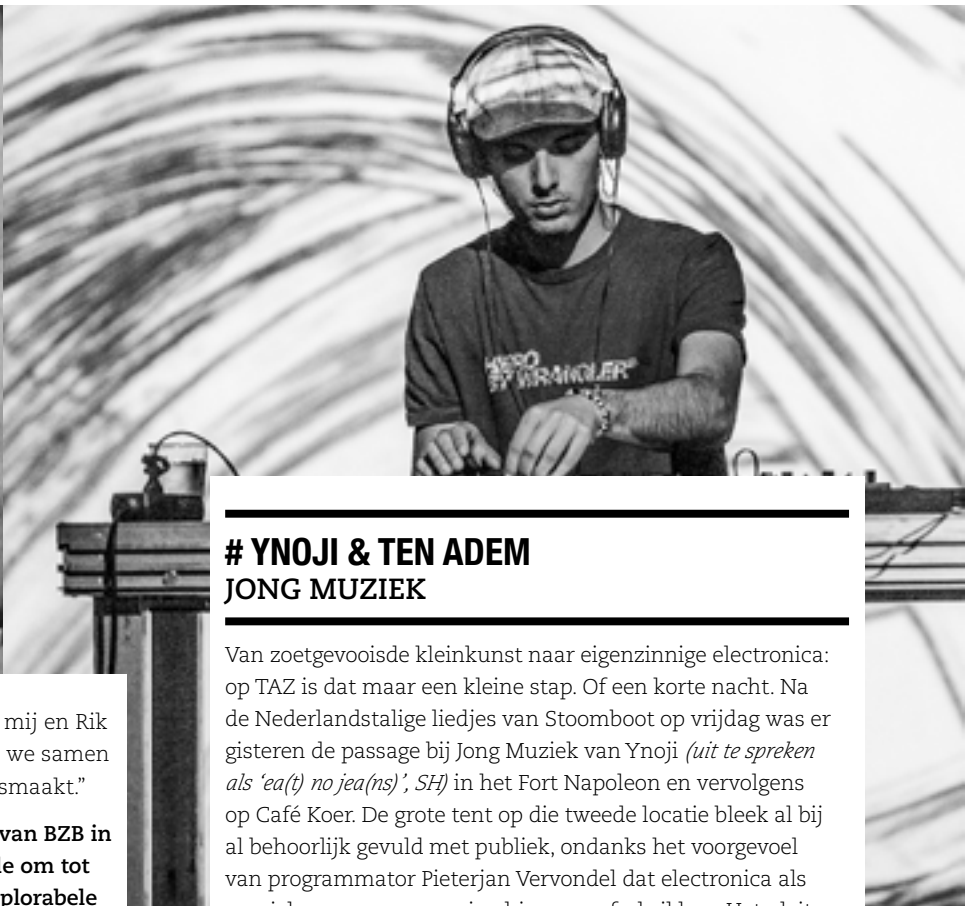
"Ja, toch wel. Voor mijn innerlijke rust studeer ik de teksten geregeld opnieuw in. Het loopt sowieso ook beter als het publiek merkt dat je de voorstelling goed in je vingers hebt. En ik ben iedere keer toch weer een beetje zenuwachtig. Mijn ervaring is dat een werkbare, zeg maar toffe spanning echt wel noodzakelijk is. Maar dat geldt voor iedereen, denk ik. Ook ervaren muzikanten twijfelen telkens weer als ze een nieuwe plaat uitbrengen, hoe succesvol ze ook zijn."

Dat moet zeker het geval zijn als je alleen op een podium staat, zoals jij de laatste jaren wel vaker doet. Speel je eigenlijk het liefst monologen?

"Vroeger had ik nooit kunnen vermoeden dat ik ooit alleen zou spelen, of zelf een tekst zou schrijven. Ik heb twintig jaar lang in groep gespeeld, met teksten geschreven en geregisseerd door anderen. Ik heb daar veel plezier aan beleefd en heb veel geleerd uit de samenwerkingen met onder anderen Luk Perceval en Ivo Van Hove. Het klinkt misschien klef, maar ik ben mijn regisseurs echt dankbaar voor het vertrouwen dat ze me gaven. En ook dat ze me wegen lieten inslaan waar ik uit mezelf nooit naartoe zou zijn gegaan. Zelf heb ik nog nooit met een coach gewerkt voor mijn monologen, maar ik hoor van Wim Helsen dat hij veel haalt uit zijn samenwerking met Randall Casaer, dus ik ga zelf zeker ook eens een coach overwegen. Mijn voorstellingen vertrekken bijna altijd van familiale situaties en ik weet dat het straatje waarin ik me begeef smal is."

Sinds een paar jaar speel je soms mee bij BZB. Hoe ben je bij hen beland, en wat spreekt je zo aan in het gezelschap?

"Ik had al wel van Braakland gehoord, maar kende hun werk niet echt. Zo gaat dat met acteurs: je bent toch vooral zelf actief en je gaat te weinig naar anderen kijken. Het was Stijn Devillé die me belde om een afspraak te maken over een rol in *Hitler is dood*. Die voorstelling was wat grootschaliger dan Braakland gewoonlijk deed en er wordt meer 'toneel' in

YNOJI & TEN ADEM JONG MUZIEK

gespeeld. Misschien daarom dat ze bij mensen als mij en Rik Van Uffelen terechtkwamen. Ondertussen hebben we samen een klein en fijn parcours afgelegd dat naar meer smaakt.”

Je gaf vrijdag een speech in de Speakers' Corner van BZB in het Leopoldpark, waarbij je meermaals probeerde om tot de kern van je betoog te komen, namelijk: 'de deplorabele staat van de mens'.

“Hm ja, misschien is die kern wel juist dat ik niet tot de kern kan komen. Ik kan het leven niet zo goed vatten. Eigenlijk doen we allemaal toch maar wat. We lopen kriskras door elkaar, de ene dag met al wat meer goesting dan de andere. Ik bedoel het niet negatief, maar we houden ons allemaal toch maar wat bezig. Veel mensen doen heel gewichtig over wat ze allemaal doen – ik betwijfel niet dat bijvoorbeeld mensen in een regering een enorme verantwoordelijkheid hebben. Maar hoewel ik mijn beroep vrij ernstig neem, blijft het toch vooral amusement. Let wel: amusement op niveau. Dus als ik speech over 'de deplorabele staat van de mens', maak ik vooral duidelijk dat het voor mij zelf ook allemaal niet duidelijk is. En stiekem vind ik 'deplorabel' zo'n mooi en weinig gebruikt woord dat ik het absoluut eens in mijn toespraak wilde gebruiken. *(lacht)*”

Iets helemaal anders: ik zie dat je geschoren benen hebt. Ben je wielrenner geworden?

“Nee hoor, ik ben helemaal niet sportief. Zelfs niet als supporter. Al zal ik op de Olympische Spelen wel de prestaties van onze landgenoten volgen. Maar sinds een tijdje ga ik regelmatig zwemmen - vandaar de geschoren benen. Bij mij gaat het niet om het verleggen van mijn grenzen. Of om mijn uithoudingsvermogen. Zwemmen is gewoon het enige waar ik echt van ontspan. Zoals je waarschijnlijk weet ben ik nogal een groene jongen. Wel, ik vind de ecologische zwemvijver in het Boekenbergpark in Deurne echt fan-tas-tisch. Ik ben geen ijsbeer, maar een 'bruine beer' zoals mijn vrouw mij noemt: ik zwem alleen in openlucht van april tot oktober.”

Al in de Noordzee gedoken?

“Uiteraard! *(lacht)*”

**HET LORCHTER-SYNDROOM MA 30/07 OM 19U
EN DI 31/07 OM 15U EN 19U @ LOODS NMBS**

Van zoetgevooisde kleinkunst naar eigenzinnige electronica: op TAZ is dat maar een kleine stap. Of een korte nacht. Na de Nederlandstalige liedjes van Stoomboot op vrijdag was er gisteren de passage bij Jong Muziek van Ynoji (*uit te spreken als 'ea(t) no jea(ns)', SH*) in het Fort Napoleon en vervolgens op Café Koer. De grote tent op die tweede locatie bleek al bij al behoorlijk gevuld met publiek, ondanks het voorgevoel van programmator Pieterjan Vervondel dat electronica als muziekgenre mensen misschien zou afschrikken. Het pleit alleszins voor een festival als TAZ hoezeer nieuwsgierigheid hier als een basiskwaliteit, want ook bij het publiek, wordt aangemoedigd: disciplines zijn er om te overbruggen, genres laten zich nog beter smaken indien ze met elkaar worden gemengd en/of geconfronteerd. Het is een filosofie die niet alleen drempelverlagend werkt, maar ook noodzakelijk is om het draagvlak voor allerlei vormen van kunst op termijn zo breed mogelijk te houden. Maar dat is een debat op zich.

Ynoji, zijnde de Oostendenaar Lucian Ditulescu, stond paraat achter zijn laptop en mengtafel voor een set van drie kwartier. Een vloeiende trip langs grillige landschappen, een gevoel van onderweg zijn dat letterlijk werd geïllustreerd door de visuals op het scherm achter de componist-muzikant. Splijtende ijsschotsen, dreigende golven, digitale woestijnvlaktes... Meegaan op muzikale exploratie met Ynoji voert je langs de meest uiteenlopende sferen en klimaten, waarbij de muzikale overgangen vaak subtiel worden aangezet, maar soms evengoed bruusk van temperatuur veranderen. Het doet beseffen hoe compleet electronica als muziekgenre eigenlijk is: zonder woorden maar louter met klankkleuren en beats krijgt je verbeelding een gigantische *boost*. Van *groovy* naar melancholisch naar rauw naar ingetogen. En zoveel meer. Alsof iemand een raam wagenwijd openzet waarvan je eerst niet wist dat het er was. Het deed verlangen naar een luistertrip met precies dezelfde set, maar dan via een koptelefoon, door de lege straten van nachtelijk Oostende. Want Ynoji komt verrassend dichtbij – als je hem toelaat.

Vandaag staat er weer iets totaal anders op het menu van Jong Muziek. Een poëzieperformance, zowaar. Ten Adem is de naam en het gaat om het duo Bardt Jaques en Ben Schockaert, respectievelijk als dichter en pianist. Pieterjan Vervondel: “Doorgaans begrijp ik weinig van poëzie, maar hier versta ik elk woord. Door de manier waarop ze het brengen: gezongen en met het pianospel mooi verweven met de tekst.” *(SH)*

OM 11U30 @ FORT NAPELEON EN 15U @ CAFÉ KOER

TUSSEN SAUCISSEN EN ROQUEFORT RECENSIE COMP. MARIUS

Aan de vooravond van een wisselvallige dag verzamelen enkele mensen aan het grasveld bij de watertoren van het Maria Hendrikapark. Het zijn niet zomaar mensen. Het zijn toeschouwers verenigd in de aankoop van een ticket voor *De Schpountz* van Comp. Marius. Zij zijn echter niet zonder vrees, deze toeschouwers. Ze delen namelijk een specifiek soort angst met elke bezoeker die in België al eens locatietheater in openlucht heeft meegemaakt. Deze avond staat namelijk donkergrijsblauw aangestipt in de recente weersvoorspellingen en dat betekent niet veel goeds. Maar uiteindelijk worden zij beloond, deze dappere toeschouwers. Geen spatje regen zal hen raken. Afgezien van een rollende donder die het begin van de voorstelling inluidde en een verdwaalde hond die lustig liep rond te kwispelen, kon de première van Comp. Marius ongestoord plaatsvinden.

Wie of wat is *De Schpountz*? Een goede vraag, voorwaar! De titel van deze voorstelling is in de wandelgangen van Theater Aan Zee al in veel variaties gepasseerd, gaande van *schtroumpf* tot *sjaountz*. Aan de occasionele liefhebber van de fonetische kunst kunnen we meedelen dat het woord dient te worden uitgesproken als volgt: 'sjoents'. Het betekent zoveel als: een schlemiel persoon die meent te kunnen acteren en dit ook met veel eigendunk aan zijn omgeving communiceert. Rotsvast overtuigd van zijn of haar potentieel slijt dit soort filmster zijn of haar dagen hengelend naar een rol in de commerciële film. En is hij of zij tot veel bereid om een grote rol in de wacht te slepen. Irénée Fabre (gespeeld door Kris Van Trier) is zo'n schpountz. Zijn nonkel Baptiste (Koen Van Impe), een zelfverklaarde zakenman (lees: kruidenier) gelooft echter niet in het talent dat zijn neefje beweert te hebben. Tot een internationale filmcrew (Waas Gramser, Frank Dierens en Maaïke Neuville) in het naburige Franse dorp aankomt waar de familie Fabre woont. Die filmploeg komt er, jawel, een film inblikken. Voelt u het tragikomische potentieel dat de Franse scenarioschrijver Marcel Pagnol voor ons in petto heeft?

De spelers van Comp. Marius hebben, sinds zij in 1991 onder die naam begonnen, al heel wat openluchtervaring opgedaan. Vorig jaar nog stonden ze op Theater Aan Zee met *Marius*, de eerste voorstelling van hun zogenaamde Pagnolcyclus. Voor deze editie zijn ze teruggekeerd met de afsluiter van die cyclus. Wat bij *De Schpountz* meteen in het oog springt is het dartele plezier waarmee de mensen van Comp. Marius hun spel spelen. En dat het maar theater is. Dat het medium theater op zich al een soort van farce is - iets wat ze duidelijk maken door elk meerdere personages voor hun rekening te nemen. Deze spelers zijn zich ook voortdurend bewust van de aanwezigheid van het publiek en communiceren wat zij op scène voelen meteen aan hun toeschouwers. Zo lijkt het vergeten van een stukje tekst wel een onmisbaar element in het Mariusiaanse spel te zijn. Het scenario eist aan het einde van de voorstelling sowieso een verdienstelijke rol als rekvisiet op. Of wat te denken van de plotse beveliging van *tettekeknijp* bij Kris Van Trier, waardoor die spontaan zijn tekst vergeet? Met de heerlijke gêne van een kleine jongen naast de verboden koekentrommel, lacht hij het publiek toe.

Neuville, Van Impe, Van Trier, Gramser en Dierens spelen een grotesk soort oertheater dat de verschillende kralen van de theatergeschiedenis – waaronder de Griekse komediespelen, de Middeleeuwse passiespelen of de Shakespeariaanse tragikomedies inclusief travestie – mooi aaneenrijgt. Het is het levende bewijs dat het soort theater waarin de bedotters worden bedot en de zot koning is, nog steeds een breed publiek aanspreekt en dat altijd zal blijven doen. Het zal daarbij evenzeer andere mensen tegen de borst stoten en discussies ontlokken waarbij de woorden 'flauw' en 'kinderachtig' in de mond zullen worden genomen. Dat is subjectief en theater is nu eenmaal subjectief.

Aan het einde van de voorstelling meent de lucide geest van nonkel Baptiste het volgende: "Als men mislukt in wat men bedoelt, dan is dat erg. Maar als men slaagt in wat men niet bedoelt: dat is pas erg!" Comp. Marius doet geen van beide. Het gezelschap slaagt in wat het zelf aangeeft te doen, namelijk het tonen van "een onnozele farce die te midden van de saucissen en de roquefort wordt beslecht". Lichtvoetige dialogen en sappige oneliners vlogen het publiek om de oren. En dat konden de toeschouwers smaken. *De Schpountz* is een aangename voorstelling, maar wel aangenaam zonder meer. (HD)

**DE SCHPOUNTZ VAN COMP. MARIUS SPEELT NOG
OP ZO 29/7 EN DI 31/7 T/M VR 3/8 OM 19U IN
HET MARIA HENDRIKAPARK (WATERTOREN)**

INTERVIEW PETER ANTHONISSEN FAMILIETHEATER EN MENTOR

Peter Anthonissen volgt dit jaar als mentor op TAZ de jonge theatermakers van dichtbij, maar is zelf ook dramaturg bij Vlaams gezelschap *fABULEUS*. We vroegen hem wat meer over de (kinder)voorstelling *Tape voor kleuters*, jeugdtheater en zijn persoonlijk Theater Aan Zee-parcours.

De scenografie van *Tape* is vrij abstract, jullie hanteren een origineel geluidsconcept als uitgangspunt... Hoe rijmen jullie dat met kleuters of jonge kinderen als doelpubliek?

Peter Anthonissen: "Wel, zoals wij het noemen is het 'volwassen theater voor kinderen en kinderlijk theater voor volwassenen'. De ondergrens is natuurlijk de kleuterleeftijd. Maar het is zeker een voorstelling waarvan wij hopen dat de volwassenen er ook iets aan hebben. En sowieso denk ik dat kleuters veel vrijer associëren dan wij volwassenen. In die zin denk ik dat wat 'abstract' of 'experimenteel' lijkt voor volwassenen, dat veel minder is voor kinderen. Zij hebben namelijk die categorieën niet. Ze staan veel opener voor die dingen dan wij vaak denken. Bovendien gaat de voorstelling ook heel erg over spelen op zich, over onze verbeelding als mens die we proberen aan te spreken. We zijn daar af en toe zelfs een beetje 'stout' in, want *Tape* heeft zeker een brutaal kantje. Daarmee willen we met name de volwassenen ertoe aanzetten om de geest van hun kinderen zolang mogelijk vrij te houden. Of hun eigen geest opnieuw open te maken."

Officieel behoort Theater Artemis (PA is ook dramaturg bij dit Nederlandse gezelschap, MVS) tot het jeugdtheater, maar jij maakt dat onderscheid niet zo strikt. Waarom?

"Ik heb wat schroom om daar in die termen over te spreken. Ik vind dramaturg zijn een dienend beroep: de artistieke voedingsbodem ligt voor mij bij de makers met wie ik werk. Ik werk met artiesten, maar heb moeite om mijzelf als maker te beschouwen. Dat vind ik toch een belangrijk onderscheid. Maar het is inderdaad geen toeval dat ik voor zowel *fABULEUS* als Artemis werk, omdat het beide gezelschappen zijn die grenzen doorbreken. Bij Artemis is dat inderdaad consequent voorstellingen maken voor vele leeftijden. Bij *fABULEUS* is de inzet veel meer: jonge mensen op scène. Het is dus eigenlijk in beide gevallen een consequentie van de jonge geest van de makers en mensen die op scène staan. Dat hebben die twee gezelschappen, hoewel zeer verschillend, met elkaar gemeen."

Tot slot: welke voorstellingen wil je nog graag bekijken?

"Er is altijd zoveel te beleven op Theater Aan Zee. In de context van dit festival ben ik hier vooral als mentor, samen met Dirk Pauwels, Marc Lybaert, Mieke Versyp en Bernard Van Eeghem. De bedoeling is dat wij alles van Jong Theater

zien, net als de jury, maar als klankbord fungeren. Vooral in de aanloopfase zijn we vaak naar try-outs gaan kijken. Voor het overige: *fABULEUS* zit in Leuven in hetzelfde gebouw als BZB, maar er zijn producties van hen die ik nog niet gezien heb. Ik vind het dus fijn om een inhaalbeweging te kunnen doen. En als het over jeugdtheater gaat: ik ben benieuwd naar de voorstelling *Wagon*. Nicolas Rombouts, die ook bij Artemis al muziek heeft gemaakt, werkte daar ook aan mee. Het is dus een voorstelling van mensen met wie ik op verschillende manieren al in aanraking kwam." (MVS)

TAPE: OM 14U EN 16U30 @ MIDDENSCHOOL

TELEX

Vandaag in het Familiepark: voorleeskwartiertje met Bees & Toes om 12u en 14u30. Muziekje met Poor Boys and Pilgrims om 15u30. En bij Circusatelier Woesh staan tal van spannende zaken op het programma, o.a. Jongleren, Chinese Mast en wat dacht je van Piramides Bouwen...?

Salonparcours is vandaag met volgende gasten: SALON 1: Starlette Mathata (actrice *À l'Attente du Livre d'Or*) en Kiripi Katembo Siku (fotograaf). SALON 2: Jovial Mbenga (acteur *À l'Attente du Livre d'Or*) en Papy Mbwiti (acteur *À l'Attente du Livre d'Or*) blogger TAZ). In de schaduw van de bomen nabij de kiosk, van 14u tot 16u.

Uitgelezen aan Zee / Dag twee: met politica Caroline Gennez en fotograaf Carl De Keyzer. (Café Koer, 17u)

Statue speelt om 17u aan De Drie Gapers (in plaats van aan het Casino).

Lekkers in het park! Van zoveel cultuur krijg je honger. Daarom hebben we allerlei lekkers voorzien in het park. Tussen 12u en 14u kun je aan het rode caravannetje van l'Affaire Culinaire picknickmanden verkrijgen met verschillende slaatjes. Aan de overkant vind je een heerlijke Afrikaanse maaltijd in de blauwe hut naast de kiosk, elke middag tussen 11u30 en 14u. En 's avonds kun je in diezelfde hut terecht voor een late-night tapas, van 21u30 tot 2u.

Speakers' corner: vandaag om 16u met Caroline Gennez, Dominique Willaert van sociaal-artistieke vereniging Victoria Deluxe en theatermaker/ex-curator Michaël De Cock (o.v.). Onder de bomen naast de kiosk in het Leopoldpark.

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Evelyne Coussens, Margo Van Synghele, Filip Tielens, Hannes Dereere, July Mollin, Koen Aelterman, Simon Vandekerckhove

Foto's: Annemie Craeye, Tom Cornille, Christophe Brysse, Clara Hermans, Phile Deprez

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLEAERT,
TARTART VZW, JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.